

References

1. Haluziak V.M., Kholkovska I.L. Upravlinnia orhanizatsiinoiu kulturoiu zahalnoosvitnoi shkoly // Universytet – Shkola : spivpratsia v umovakh yevrointehratsii : monohrafiia / Akimova O.V., Frytsiuk V.A., Troian H.V. [ta in.] – Vinnytsia : «Tvory», 2019. – S. 119-140.
2. Goldshtejn G.Ya. Osnovy menedzhmenta: konspekt lekcij / G.Ya. Goldshtejn. – Taganrog: TRTH. – 2003. – 204 s.
3. Hrusheva A.A. Formuvannia upravlinskoj kompetentnosti u vypusknikiv VNZ: dosvid zarubizhnykh krain / A.A. Hrusheva // Stratehii upravlinnia zakladamy osvity v umovakh formuvannia informatsiinoho suspilstva: Zb. nauk. prats. – Kyiv, Mykolaiv: Instytut pedahohiky APN Ukrainy. 2008. – S.68-77.
4. Yelnykova H. Upravlinska kompetentnist / H. Yelnykova. – K.: Red. zahalnoped. haz. – 2005. – 128 s.
5. Kovbasiuk Yu.V. Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia / Yu.V. Kovbasiuk, V.P. Troshchynskiy, Yu.P. Surmin, A.M. Mykhnenko ta in. – K.: NADU. – 2010. – 820 s.
6. Konarzhevskij Yu.A. Menedzhment i vnutrishkolnoe upravlenie / Yu.A. Konarzhevskij. – M.: Centr «Pedagogicheskij poisk». – 2000.- 224 s.
7. Krupskiy O. Profesiina kultura maibutnykh menedzheriv: psykholoho-pedahohichni aspekty y chynnyky formuvannia / O. Krupskiy // Teoriia i praktyka profesiinoho stanovlennia osobystosti v sotsiokulturnomu prostori: kol. monohrafiia. – Dnipropetrovsk: Aktsent PP. – 2014. – S.258-282.
8. Mazaraki A.A. Menedzhment: teoriia i praktyka: navch. posib. / A.A. Mazaraki, H.Ye. Moshok, L.A. Homba. – K.: Ataka. – 2007. – 584 s.
9. Meskon M.H. Osnovy menedzhmenta / M.H. Meskon, M. Albert, F. Hedouri. – M.: Delo. – 1992. – 701 s.
10. Okhrimenko A.H. Osnovy menedzhmentu: navch. posib. / A.H. Okhrimenko. – K.: Tsentri navch. literatury.– 2006.– 130 s.
11. Potashnyk M.M. Optymyzatsiia upravleniia shkoloiu / M.M. Potashnyk. – M.: Znanye. – 1991. – 180 s.
12. Serikov V.V. Obrazovanie i lichnost. Teoriya i praktyka proektirovaniya obrazovatelnykh sistem / V.V. Serikov. – M.: LOGOS. – 1999. – 272 s.
13. Tarasova S.M. Formuvannia u maibutnykh menedzheriv hotovnosti do upravlinskoj diialnosti / S.M. Tarasova // Naukovi zapysky. Vyp. 58. Serii: Pedahohichni nauky. – Kirovohrad: RVV KDPU im. V. Vinnychenka. – 2004. – S.258-263.
14. Khmil F.I. Osnovy menedzhmentu / F.I. Khmil. – K.: Akademydav. – 2003. – 608 s.
15. Shamova T.I. Upravlenie obrazovatelnyimi sistemami / T.I. Shamova, P.I. Tretyakov, N.P. Kapustin. – M.: Gumanitarnyj izdatelskij centr. – 2002. – 290 s.

УДК [378.147: 7-051]

DOI 10.31652/2415-7872-2020-61-111-116

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СФЕРІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

О. В. Волошина, orcid.org/0000-0002-9977-7682К. В. Мнищенко, orcid.org/0000-0003-4640-9568

У статті розглянуто особливості формування в майбутніх учителів компетентності у сфері естетичного виховання школярів. Охарактеризовано педагогічну та естетичну компетенції студентів педагогічного університету. Одним із провідних засобів формування в майбутніх учителів компетентності в галузі естетичного виховання школярів є педагогічні дисципліни. Серед них виокремлено й охарактеризовано дисципліни «Педагогіка», «Методика виховної роботи», «Історія педагогіки». Наведено приклади організації навчального процесу на умовах міждисциплінарної інтеграції дисциплін психолого-педагогічного й гуманітарного циклів. Розглянуто форми позааудиторної діяльності естетичної спрямованості зі студентами педагогічного університету, а також особливості роботи щодо естетичного виховання школярів в період проходження навчальної практики.

Keywords: компетентність у сфері естетичного виховання школярів; педагогічна компетенція; естетична компетенція; інтеграція дисциплін; форми позааудиторної діяльності.

COMPETENCE APPROACH TO FORMATION AESTHETIC EDUCATION SKILLS FOR FUTURE TEACHERS

O. Voloshyna, K. Mnyshenko

This article examines features the formation of future teacher competencies in the field of aesthetic education of students. The content of the competency under study is pedagogical and aesthetic competences. Competence in the field of aesthetic education of students is considered as an integrative professional-personal formation of the future teacher, which ensures his / her ability and readiness for conscious and high-quality pedagogical activity in the direction of aesthetic education of students. It's a complicated process, in which it is important to take into account the regularities of future teacher development. The

aesthetic development of the student's personality is facilitated by both educational and upbringing activities at universities. Pedagogical disciplines are one of the leading tools for developing future teachers' competences in the aesthetic education of students. Among them are the disciplines "Pedagogy", "Methods of educational work", which are aimed at obtaining students with basic integrated special knowledge, skills in the field of pedagogical and aesthetic activities, which help students to solve professional problems effectively, plan their own further activity, and develop creative self-realization; self-education and self-determination; provide significant opportunities for mastering the basics of professional skill. Discipline "History of Pedagogy" has great potential for understanding the role and place of aesthetic education in human civilization. Examples of organization of educational process on the conditions of interdisciplinary integration of disciplines of psychological-pedagogical and humanitarian cycles are given. Forms of extracurricular activities of aesthetic orientation with students of pedagogical university, as well as features of work on aesthetic education of students during the course of educational practice are considered.

Keywords: *competence in the field of aesthetic education of students; pedagogical competence; aesthetic competence; integration of disciplines; forms of extracurricular activities.*

Сучасний стан розвитку суспільства характеризується низкою суперечливих явищ, одним з яких є поширення негативного впливу масової культури на розвиток підростаючого покоління. Цей вплив проявляється в зниженні рівня духовно-морального розвитку молоді, їхньої індивідуальності й креативності. Тому набуває особливого значення естетичне виховання підростаючого покоління.

Найбільш важливою ланкою в системі естетичного виховання є середня загальноосвітня школа. У школі закладаються основи особистості, формується її характер, саме тут дитина отримує перші наукові знання, набуває соціальних навичок через спілкування зі своїми однолітками, засвоює етичні принципи, формує основи власної життєвої позиції, відкриває творчі здібності.

Організація естетичного виховання дітей і підлітків у загальноосвітній школі є найважливішою умовою розвитку естетично вихованої особистості, що засвоїла художні цінності й здатна реалізувати їх у житті.

Мета статті полягає в розкритті особливостей формування в майбутніх учителів компетентності у сфері естетичного виховання школярів.

Сучасна школа висуває нові вимоги до педагога: учитель має бути всебічно обізнаною, високо моральною людиною, з розвиненим естетичним смаком. Естетичне виховання невід'ємне від інших напрямів виховання: трудового, розумового, фізичного тощо. Так, наприклад, естетичне виховання нерозривно пов'язане з розумовим: чим ширші й різноманітніші знання учнів в галузі культури й мистецтва, тим глибше й свідоміше їхнє естетичне сприйняття творів мистецтва, тим ґрунтовніші естетичні судження про них. Незаперечним є зв'язок і естетичного виховання з фізичним: заняття в спортивних секціях сприяють не тільки фізичному вихованню учнів, а й естетичному, оскільки, розкриваючи красу і пластику рухів, ці заняття демонструють досконалість гармонійно розвиненої людини. Естетичне виховання в школі повинно здійснюватися на кожному уроці, незалежно від навчального предмета. Уважаємо, що кінцевим результатом естетичного виховання школярів є естетична вихованість. Вимога сьогодення – ґрунтовна підготовка педагога не тільки як предметника, а й, перш за все, як вихователя.

Ефективною технологією підготовки вчителів нової формації є технологія компетентнісного навчання, яка спрямована саме на результат навчання і характеризує якість освіти [3, с.28]. Головним виступає не рівень засвоєної інформації, а готовність людини здійснювати свою професійну діяльність в різних умовах.

Погоджуємося з думкою Н. Боритка, який визначає педагогічну компетентність учителя як здатність до успішної реалізації в процесі освітньої практики системи позитивних ціннісних установок і отримання високих педагогічних результатів завдяки професійно-особистісного саморозвитку [1, с. 33].

Важливо, щоб сучасний учитель не тільки володів естетичними компетенціями, а й був компетентним в галузі естетичного виховання школярів. У цьому контексті доречно говорити, на наш погляд, про естетичну та педагогічну компетенції майбутнього вчителя.

Педагогічна компетенція майбутнього вчителя у сфері естетичного виховання школярів полягає в сукупності педагогічних знань, умінь і навичок, спрямованих на успішне вирішення професійно-педагогічних завдань у сфері естетичного виховання школярів [4, с. 41].

Естетична компетенція майбутнього вчителя у сфері естетичного виховання школярів сприяє розумінню сукупності естетичних знань, умінь, навичок, спрямованих на організацію естетичної діяльності, у процесі якої формуються внутрішні ціннісні установки.

Отже, компетентність у сфері естетичного виховання школярів – це інтегративне професійно-особистісне утворення майбутнього вчителя, що забезпечує його здатність і готовність до усвідомленого й якісного здійснення педагогічної діяльності в напрямку естетичного виховання школярів. Це складний процес, під час якого важливо враховувати закономірності розвитку особистості майбутнього вчителя. Естетичному розвитку особистості студента сприяє як навчальна, так і виховна діяльність у педагогічному університеті. Уважаємо, що педагогічні дисципліни мають значний потенціал у формуванні в майбутніх

учителів компетентності у сфері естетичного виховання школярів, проте, він не завжди повною мірою враховується в процесі викладання. У педагогіці естетичне виховання є одним із основних напрямків виховання. Формування всебічно розвиненої, високоморальної, здатної до розуміння навколишньої краси й мистецтва особистості неможливе без організації естетичного виховання.

Серед педагогічних дисциплін виокремимо «Педагогіку», «Методику виховної роботи», які спрямовані на отримання студентами фундаментальних інтегрованих спеціальних компетенцій у напрямках педагогічної та естетичної підготовки; сприяють ефективному вирішенню професійних завдань, плануванню своєї подальшої діяльності, розвитку творчої самореалізації, самовихованню і самовизначенню; надають значні можливості для оволодіння основами професійної майстерності [5, с. 178]. Педагогіка – це не тільки наука; вона має взаємозв'язок з мистецтвом, який реалізується через творче осмислення власної педагогічної діяльності. Доведенням цього слугує висловлювання великого педагога К. Ушинського: «Педагогіка – не наука, а мистецтво, – саме велике, найскладніше, найвище і найнеобхідніше з усіх мистецтв...».

На наш погляд, естетизація педагогічних дисциплін здійснюється через акцент на проблему естетичного виховання в досліджуваних темах; органічне включення в лекційні й семінарські заняття додаткової інформації культурологічного характеру з мистецтва, музики, літератури, що дає можливість розширити загальнокультурний простір студентів; через спрямованість на формування практичних і творчих умінь естетичного характеру; створення естетичного середовища, уведення елементів естетики на кожному занятті; якісну зміну навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Цінну інформацію щодо розуміння ролі й місця естетичного виховання в людській цивілізації дає дисципліна «Історія педагогіки». По-перше, саме завдяки історико-педагогічним знанням у свідомості студентів створюється найбільш загальна модель епохи, її освітні, виховні й культурні особливості.

По-друге, відображаючи найважливіші етапи розвитку освіти, дисципліна «Історія педагогіки» містить відомості про характер естетичного виховання підрастаючого покоління в різні епохи, про ставлення до естетичного виховання видатних мислителів і класиків педагогіки, про оцінку ролі й значення естетичних знань в житті людини, про навчальні заклади, в яких питання естетичного розвитку займало б вагомe місце. Доцільно при вивченні деяких тем висвітлювати питання, пов'язані з естетичним вихованням. Наприклад, при вивченні тем «Зародження виховання, школи і педагогічної думки в первісному й рабовласницькому суспільствах», «Класики західноєвропейської педагогіки», «Педагогічні течії початку ХХ ст.», «Радянська система освіти і розробка її теоретичних основ» важливо акцентувати увагу і на естетичній складовій теорії і практики освіти в різні історичні епохи.

На семінарських заняттях, вважаємо за доцільне аналізувати погляди просвітителів і класиків педагогіки щодо ролі й значення естетичного виховання, форм і методів естетичного розвитку особистості. Для цього було підбрано певну тематику доповідей, наприклад: «Естетичне виховання в Стародавній Греції», «Гуманісти епохи Відродження про морально-естетичну культуру особистості», «Формування культури усного та писемного мовлення в єзуїтській педагогіці», «Естетичні аспекти в творчій спадщині класиків педагогіки», «Естетичне виховання учнів в експериментальних навчальних закладах першої половини ХХ століття», «С. Шацький як теоретик клубної роботи і естетичного виховання», «Естетика в педагогічних системах А. Макаренка і В. Сухомлинського», «Проблема естетичного виховання в дореволюційних гімназіях» тощо. Розуміння ключових фактів культури епохи допомагають сформуванню у студентів умінь оперувати отриманими знаннями, виокремлювати їх в історичних джерелах; сформуванню здатності аналізувати й оцінювати факти, явища, події культурного життя, розкривати причинно-наслідкові зв'язки між ними, а також висловлювати обґрунтовані власні судження.

Важливо, щоб тема естетичного виховання проходила наскрізною через весь курс «Історії педагогіки». Це дозволить не тільки поглибити та систематизувати уявлення студентів про роль і місце естетичного виховання в різні історичні епохи, а й познайомити майбутніх учителів з широкою палітрою поглядів, думок класиків педагогіки на проблему естетичного розвитку особистості.

Вибір методики викладання в закладі вищої освіти залежить не тільки від законів педагогіки, а й від майстерності самого викладача, від рівня готовності самих студентів. Крім традиційних методів викладання, в процесі формування компетенції в галузі естетичного виховання школярів активно використовували інноваційні методи викладання.

Наведемо приклад. Цікавою для студентів була проектна діяльність, присвячена 100-річчю з дня народження В. Сухомлинського. Майбутні вчителі гідно представили проекти: «Основні ідеї В. Сухомлинського щодо естетичного виховання підрастаючого покоління та шляхи його вирішення», «Імплементация ідей В. Сухомлинського щодо естетичного виховання в контексті Нової української школи». Форми представлення проектів були дуже різноманітними: інсценізація творів великого педагога; порівняння ідей Нової української школи та цитат з творів директора Павлівської школи; створення пам'ятки-порадника для вчителя сучасної школи; у формі лепбуку [2, с. 15].

На заняттях студенти активно застосовували елементи артпедагогіки як практичний засіб фасилітації навчального й виховного процесу; як засіб забезпечення емоційного розвитку і психологічного комфорту студентів. Йдеться про навчання й виховання студентів за допомогою застосування методів художньо-ігрового творчості, що стимулює всебічний розвиток особистості самого студента також. Уважаємо, що артпедагогіка допомагає майбутнім учителям долучитися до інтеграції нормативних цінностей педагогіки й мистецтва. Артпедагогічне навчальне заняття відбувалося за «двошаровим» принципом: зміст теми заняття збагачувався змістом певного виду мистецтва, а це сприяло оптимізації розумової діяльності, виховного впливу змісту заняття на духовну сферу студента.

Артпедагогіка – це глибоко продумана система прийомів, спрямованих на активне залучення студентів під час навчальних занять у сценічну дію, що дозволяє їм відчувати позитивний психічний стан. Для оволодіння практичним досвідом застосовувалися такі прийоми роботи: психологічні етюди, психологічні драми, прийом виразного читання. Уключення в хід занять моментів театралізації, гри, музичного та літературного супроводу підвищував ефективність навчального процесу, сприяв кращому засвоєнню знань студентами.

Уважаємо, що використання артпедагогічних засобів в процесі викладання дисципліни «Педагогіка» успішно впливає на сприйняття досліджуваного матеріалу й вимагає творчого підходу до позааудиторної та аудиторної діяльності студентів. Наприклад, майбутнім учителям пропонували завдання: створити творчу роботу з використанням образотворчих засобів за темами: «Виховання», «Естетичне виховання», «Моральне виховання», «Екологічне виховання», «Патріотичне виховання», «Сімейне виховання», «Громадянське виховання», «Фізичне виховання» і «Виховання міжнародної толерантності». У процесі такої роботи був створений творчий альбом.

Завдяки включенню арт-елементів на занятті відбувався взаємозв'язок емоційних і когнітивних моментів, і студент міг не тільки зрозуміти, а й відчути те, про що йшлося під час заняття. Навчання з артпідходом означає заняття, яке режисирують: викладач виступає в ролі режисера, артиста, як особистість, що може «запалити» тим, що робить. Використання можливостей артпедагогіки сприяє і творчій самоактуалізації, розвитку рефлексивної й комунікативної компетенцій студентів університету, сприяє формуванню й розвитку майбутнього вчителя, а це відображається на розвитку особистості в цілому.

Студенти під час педагогічної практики в освітньому процесі також активно застосовували технологію артпедагогіки, яка спрямована на розвиток емоційного і психологічного комфорту учнів. Так, наприклад, під час проходження педагогічної практики було розроблено й проведено години спілкування, на яких разом із учнями 8 класу створювали креолізовані тексти. Особливо сподобалася школярам тема «Створи себе сам!» (Секрети успіху). Ми провели заняття у формі бесіди, наводили приклади з життя відомих людей. Особливо сподобалась учням розповідь про історію Джоан Кіплінг Роулінг, яка створила серію книг про Гаррі Поттера. Як узагальнення нашої спільної роботи – створення мотиваційного плакату (рис.1). Така робота дуже сподобалась учням. На рефлексивному етапі заняття вони узагальнили свої враження: робота з прикладами, уривок із твору письменниці допомогли разом створити мотиваційний плакат. Це допомогла краще зрозуміти матеріал.

Наш практичний досвід довів, що для формування в майбутніх бакалаврів педагогічної освіти компетентності в галузі естетичного виховання школярів можуть бути використані можливості не тільки дисциплін педагогічного циклу. Наприклад, навчальні дисципліни «Історія», «Історія української культури», «Етика і естетика», «Філософія», «Історія української літератури» дозволяють студентам опанувати знаннями про людину у світовій художній культурі, а також сприяють професійно-особистісному становленню майбутнього вчителя. Використання інформаційних та комунікаційних технологій в освітньому процесі сприяють реалізації пізнавальної, творчої, естетичної спрямованості майбутніх учителів. Ефективність роботи щодо формування в майбутніх учителів компетентності в галузі естетичного виховання школярів підвищується при взаємодії професорсько-викладацького складу. Отже, доцільною є міждисциплінарна інтеграція дисциплін гуманітарного, соціального циклів.

Прикладом міждисциплінарної інтеграції є психолого-педагогічна вітальня, яку ми провели зі студентами факультету філології та журналістики імені Михайла Стельмаха та факультету фізичного виховання та спорту. Були розглянуті такі теми: «Імплементация ідей К. Ушинського в контексті впровадження Нової української школи», «Плеяда педагогічних ідей Т. Шевченка», «Спадщина Ярослава Мудрого крізь призму століть вітчизняної історії». Зрозуміло, що для якісної підготовки необхідно було узагальнити знання з історії, історії української літератури, методики викладання української літератури.

Майбутні вчителі перетворювалися в акторів, демонструючи свої артистичні таланти: виразно читали вірші, прозаїчні твори Т. Шевченка, грали на музичних інструментах, підготувалися до демонстрації галереї головних персонажів творчості Т. Шевченка «Образи, що ожили».

Сподобалася презентація спадщини Ярослава Мудрого. Студенти не тільки ще раз познайомилися з його біографією, діяльністю, а й дослідили величезну культурну спадщину цього історичного діяча. Це дійство було проведено у форматі «екскурсу в минуле», коли всі учасники представляли своїх героїв в костюмах тієї епохи.

Рис. 1. Креолізований текст «Секрети успіху».

Переконані, що така форма роботи дозволила майбутнім учителям отримати досвід міждисциплінарного використання знань, умінь, навичок, актуалізувала потребу в розширенні й поглибленні знань у суміжних галузях естетичної спрямованості (музика, живопис).

Важливою складовою формування в майбутніх учителів компетентності у сфері естетичного виховання школярів є участь у різноманітній позааудиторній діяльності естетичної спрямованості, яка здійснювалася в бібліотеці, у комп'ютерному класі, у художньо-естетичному центрі університету, у гуртожитку. Її метою є закріплення отриманих знань щодо естетичного виховання школярів, поглиблення й розширення цих знань; розвиток пізнавальних здібностей, творчої ініціативи, художньої, креативної уяви й мислення, художнього сприйняття й зорової пам'яті, активізація навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів. Формами організації позааудиторної роботи стали тематичні вечори, бесіди, науково-практичні конференції, проведення олімпіад та виставок, конкурси творчих робіт студентів, зустрічі з провідними педагогами, письменниками, поетами рідного краю, проведення екскурсій самими студентами в музеях університету.

Позааудиторна діяльність естетичної спрямованості реалізувалася й під час проходження педагогічної практики. Спробувавши себе в ролі класних керівників, студенти закріпили теоретичні знання в галузі естетичного виховання школярів, провели діагностику, спрямовану на виявлення у школярів рівня естетичної вихованості; підготували позакласні заходи з формування естетичної вихованості; провели конкурс творчих робіт і організували виставкову експозицію цих робіт; відвідали місцевий краєзнавчий музей, обласну філармонію.

Отже, сучасний освітній простір вимагає від сучасних учителів бути інтелектуально і естетично розвиненими, соціально активними, застосовувати різноманітні педагогічні технології та прийоми для здійснення основної професійної функції – усебічного виховання підростаючого покоління, однією зі складових якого є естетична вихованість школярів. Уважаємо, що в педагогічних закладах необхідно проводити систематичну роботу щодо формування в майбутніх учителів компетентності в галузі естетичного виховання школярів.

Література

1. Борытко, Н. М. Педагогика : учеб. пособие для студ. высш. учеб. за- ведений / Н. М. Борытко, И. А. Соловцова, А. М. Байбаков ; под ред. Н. М. Борытко. – Москва : Издательский центр «Академия», 2007. – 496 с.
2. Волошина О.В. Використання активних методів навчання при викладанні дисциплін педагогічного циклу / О. В. Волошина // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – Випуск 48. – Вінниця, 2016. – С.13-16.
3. Волошина О.В. Педагогіка інновацій у вищій школі / О.В. Волошина. – Вінниця: Планер, 2015. – 161 с.
4. Галузяк В. М. Сутність і структура педагогічної компетентності вчителя / В. М. Галузяк // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського. Серія: «Педагогіка і психологія». Випуск 48. – Вінниця, 2016. – С. 37-46.
5. Холковська І.Л. Технологія формування загальнопедагогічної компетентності майбутніх учителів на заняттях з методики виховної роботи / І.Л. Холковська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського. Серія: «Педагогіка і психологія». Випуск 53. – Вінниця, 2018. – С. 175-182.

References

1. Borytko, N. M. Pedagogika : ucheb. posobie dlya stud. vyssh. ucheb. za- vedenij / N. M. Borytko, I. A. Solovcova, A. M. Bajbakov ; pod red. N. M. Borytko. – Moskva : Izdatelskij centr «Akademiya», 2007. – 496 s.
2. Voloshyna O.V. Vykorystannia aktyvnykh metodiv navchannia pry vykladanni dystsyplin pedahohichnoho tsyклу / O. V. Voloshyna // Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Serii: Pedahohika i psykholohiia. – Vypusk 48. – Vinnytsia, 2016. – С.13-16.
3. Voloshyna O.V. Pedahohika innovatsii u vyshchii shkoli / O.V. Voloshyna. – Vinnytsia: Planer, 2015. – 161 s.
4. Haluziak V. M. Sutnist i struktura pedahohichnoi kompetentnosti vchytelia / V. M. Haluziak // Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.Kotsiubynskoho. Serii: «Pedahohika i psykholohiia». Vypusk 48. – Vinnytsia, 2016. – S. 37-46.
5. Kholkovska I.L. Tekhnolohiia formuvannia zahalnopedahohichnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv na zaniattiakh z metodyky vykhovnoi roboty / I.L. Kholkovska // Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.Kotsiubynskoho. Serii: «Pedahohika i psykholohiia». Vypusk 53. – Vinnytsia, 2018. – S. 175-182.

УДК 378.14

DOI 10.31652/2415-7872-2020-61-116-121

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Р. С. Гуревич

orcid.org/0000-0003-1304-3870

Л. Е. Габрійчук

У статті розглядаються вимоги до підготовки педагогів професійного навчання з точки зору інноваційної економіки, що характеризується тісним діалогом ринку праці та галузі освіти. Здійснено аналіз авторських поглядів на проблему підготовки студентів до дослідницької діяльності. Методологія дослідження заснована на філософських і педагогічних підходах, що розкривають сутнісні та змістові характеристики поняття «дослідницька діяльність». Обговорюється проблема підготовки педагогів професійного навчання до дослідницької діяльності у закладі вищої освіти в контексті приведення її у відповідність до вимог стандартів підготовки педагогів професійного навчання, професійної освіти та додаткової професійної освіти. В статті виокремлено два основних завдання у підготовці педагогів професійного навчання (за спеціалізаціями), що спрямовані на застосування елементів дуальної освіти з траєкторією реалізації дослідницької функції педагогів професійної освіти на робочому місці за спеціалізацією та в системі професійної освіти, а також здійснено обґрунтування вибору змісту дослідницької функції майбутнього педагога професійного навчання за рівнями (початковий, базовий, високий). Розроблена система рівнів змісту дослідницьких функцій педагогів професійного навчання може бути використана під час планування, організації та контролю якості освітнього процесу.

Ключові слова: професійна підготовка, готовність до дослідницької діяльності, професійне навчання, дослідницька функція педагогів професійного навчання, дуальна освіта.